

Handläggare:
Susanna Höglund, 08-508 29 758

Till
Finansroteln

Motion (2013:48) om inventering av förskolebarns möjligheter till utelek

Svar på remiss från Finansroteln (Dnr 321-872-2013).

Sammanfattning

Koncernledningen delar motionärens uppfattning om att möjlighet till utomhusvistelse är av stor betydelse för en bra och utvecklande förskoleverksamhet för barn.

Motionären föreslår bl.a. att en kartläggning av stadens förskolegårdar genomförs. I Stockholm finns förskolor inrymda i många olika typer av lokaler som ger möjlighet och tillgång till olika typer av miljöer för utomhusvistelse för barnen, gårdar, innergårdar, parker m.m. I samband med val av förskoleplats har föräldrar möjlighet ta del av förskolors olika kvaliteter via ”Jämför service”, vilket gör att Stockholms Stadshus AB inte ser något behov av en kartläggning av stadens förskolegårdar.

I motionen efterfrågas minimikrav på gårdsyta när en förskola byggs eller för privata utförare som inrymmer förskoleverksamhet i olika lokaler. Några sådana krav finns inte idag och kan sannolikt vara svåra att fastställa då förutsättningarna för en god och utvecklande utemiljö beror på så många fler faktorer än bara ett fast antal kvadratmeter.

Ärendet

Finansroteln har remitterat ”*Motion (2013:48) om inventering av förskolebarns möjligheter till utelek*” till bland annat Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget SISAB. Nedan följer en redovisning av bolagets remissvar i huvudsak. Remissvaret i sin helhet återfinns i bilagan.

I skrivelsen från Rana Carlstedt (S) framför motionären att stadens förskolor har extremt olika möjligheter till utelek, detta på grund av svårigheten att hitta mark och lokaler för förskolor. Motionären poängterar att studier påvisar att barn som har möjlighet till utevistelse är lugnare och mer harmoniska när de kommer hem samt att smittorisken minskar mellan barnen.

Motionären föreslår att stadsledningskontoret ska få i uppdrag att kartlägga:

1. Hur ser förskolorna i Stockholms egna ”gårdar”/ytor för utelek ut, både avseende storlek, placering och innehåll?
2. Vilka minimikrav på gårdsyta finns när kommunen bygger en ny förskola?
3. Vilka krav ställs på privata utförare gällande gårdsyta för utelek?

Underremiss

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

SISAB hyr ut förskolor till både kommunal och privat verksamhet. Alla förskolebyggnader är så kallade friliggande, dvs. inte inhysta i någon annan fastighet och har en egen tomt. Begreppet utsläppsgårdar finns oftast i samband med förskolor som är inhyrda i flerfamiljsfastigheter. Dessa ägs inte av SISAB.

Stockholm stad har ingen ytangivelse för förskolegårdar.

Förskolornas gårdar varierar mycket i storlek, placering och innehåll. Äldre förskolor har generellt mer yta än nybyggda. SISAB kan också se att det på befintliga förskolor vid om-, ny- eller tillbyggnad sker en ökning av antalet barn, vilket medför mindre yta per barn i utemiljö.

När framtida förskolor planeras är det viktigt att alla berörda är medvetna om FN:s barnkonvention, med utgångspunkt från barnens bästa och barnens behov. För att skapa bra utemiljöer behövs tillräcklig yta, bra innehåll, d.v.s. utmanande och pedagogiska miljöer och en genomtänkt placering av fastigheten. En faktor som också kan värderas är nyttjande av förskolors utomhusytor utanför verksamhetens öppettider.

Enligt bolagets uppfattning ska nya förskolor placeras där ljudnivåer och partikelhalter är låga och där alla säkerhetsaspekter är omhändertagna utifrån barnens bästa. Forskning har idag större tillgång till kunskap om sambandet mellan fysisk miljö och barns utveckling än någonsin (*bilaga*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen delar motionärens uppfattning om att möjlighet till utomhusvistelse är av stor betydelse för en bra och utvecklande förskoleverksamhet för barn.

Motionären föreslår bl.a. att en kartläggning av stadens förskolegårdar genomförs. I Stockholm finns förskolor inrymda i många olika typer av lokaler. Dels fristående förskolor med en omgivande gård, dels insprängda i bostads- eller kommersiella fastigheter med ytor för utomhus lek på en anslutande gård till fastigheten. Ofta utnyttjar förskolorna också närliggande parker och grönområden och gör återkommande, inplanerade utflykter till dessa för att ytterligare variera utevistelsen barnen. I samband med val av förskoleplats har föräldrar möjlighet ta del av förskolors olika kvaliteter via ”Jämför service”, vilket gör att Stadshus AB inte ser något behov av en kartläggning av stadens förskolegårdar.

I motionen efterfrågas minimikrav på gårdsyta när en förskola byggs eller för privata utförare som inrymmer förskoleverksamhet i olika lokaler. Några sådana krav finns inte idag och kan sannolikt vara svåra att fastställa då förutsättningarna för en god och utvecklande utemiljö beror på så många fler faktorer än bara ett fast antal kvadratmeter.

Irene Svenonius

VD Stockholms Stadshus AB

Bilaga

Remissvar SISAB

Remiss om inventering av förskolebarns möjligheter till utelek dnr 321-872-2013

Rotel I har remitterat rubricerat ärende till koncernledningen för Stockholms Stadshus AB, som i sin tur som underremiss tillställt bland andra SISAB ärendet för besvarande.

SISAB hyr ut förskolor till både kommunal och privat verksamhet. Alla förskolebyggnader är så kallade friliggande, dvs. är inte inhysta i någon annan fastighet och har en egen tomt. Begreppet utsläppsgårdar finns oftast i samband med förskolor som är inhyrda i flerfamiljsfastigheter. Dessa ägs inte av SISAB.

Stockholm stad har ingen ytangivelse för förskolegårdar. I Socialstyrelsens information från 1975 är ytangivelsen på 55 kvm/barn, uppdelat på 35 kvm/barn för rörelse och 20 kvm/barn för konstruktionslek.

Förskolornas gårdar varierar mycket i storlek, placering och innehåll. Äldre förskolor har generellt mer yta än nybyggda. Tendensen är att ytan blir mindre och mindre för nybyggda förskolor. SISAB kan också se att det på befintliga förskolor vid om-, ny- eller tillbyggnad sker en ökning av antalet barn, vilket medför mindre yta per barn i utemiljö.

Enligt bolagets uppfattning kan en yta under 20 kvm/barn medföra högre förvaltningskostnader på grund av ökat slitage. Dessutom är det svårt att få vegetation att överleva på små ytor i förskolemiljö. Naturlek och naturliga material är något som efterfrågas av verksamheterna. Vid nyproduktion av förskolor med liten utomhusyta blir oftast då lösningen att konstmaterial ersätter naturliga material.

Kunden ansvarar för den pedagogiska utvecklingen på befintliga gårdar. SISAB genomför detta på beställning från kunden. I befintliga förskolor ersätter SISAB nya lekredskap om de är skadade eller uttjänta. För att säkerställa skicket på lekutrustning utför SISAB regelbundet säkerhetsbesiktningar.

När framtida förskolor planeras är det viktigt att alla berörda är medvetna om FN:s barnkonvention, med utgångspunkt från barnens bästa och barnens behov. För att skapa bra utemiljöer behövs tillräcklig yta, bra innehåll, d.v.s. utmanande och pedagogisk miljöer och en genomtänkt placering av fastigheten. En faktor som också kan värderas är nyttjande av förskolors utomhusytor utanför verksamhetens öppettider.

Enligt bolagets uppfattning ska nya förskolor placeras där ljudnivåer och partikelhalter är låga och där alla säkerhetsaspekter är omhändertagna utifrån barnens bästa. Forskning har idag större tillgång till kunskap om sambandet mellan fysisk miljö och barns utveckling än någonsin. Där har tomtens yta en avgörande betydelse.

Med vänlig hälsning

Skolfastigheter i Stockholm AB

Åsa Öttenius